

Tillsynsbestämmelser till följd av TSM-förordningen

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om elektronisk kommunikation.

Lagändringarna innebär att Post- och telestyrelsen (PTS) ska få meddela de förelägganden och förbud som följer av de skyldigheter som anges i den s.k. TSM-förordningen (Telecom Single Market) som antogs av Europaparlamentet och rådet i november 2015. De ändrade befogenheterna för PTS handlar om åtgärder för att säkerställa en öppen internetanslutning och åtgärder för att roamingförordningens nya lydelse enligt TSM-förordningen och samtliga genomförande akter som har beslutats med stöd av förordningen ska följas.

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 30 april 2016.

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:92 Tillsynsbestämmelser till följd av TSM-förordningen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Bakgrund4

Utskottets överväganden.....6

 Tillsynsbestämmelser till följd av TSM-förordningen6

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag9

 Propositionen9

Bilaga 2

Regeringens lagförslag10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Tillsynsbestämmelser till följd av TSM-förordningen

Riksdagen antar regeringens förslag till

lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:92.

Stockholm den 15 mars 2016

På trafikutskottets vägnar

Karin Svensson Smith

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Svensson Smith (MP), Jessica Rosencrantz (M), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Edward Riedl (M), Lars Mejern Larsson (S), Tony Wiklander (SD), Sten Bergheden (M), Leif Pettersson (S), Anders Åkesson (C), Borian Åberg (M), Per Klarberg (SD), Christina Örnebjär (L), Emma Wallrup (V), Robert Halef (KD), Teres Lindberg (S) och Rikard Larsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2015/16:92 Tillsynsbestämmelser till följd av TSM-förordningen.

Till grund för propositionen ligger en promemoria från Näringsdepartementet med förslag på ändringar i lagen om elektronisk kommunikation (LEK). Promemorian har remissbehandlats och regeringen har även begärt in Lagrådets yttrande vars synpunkter regeringen också har följt.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1 och regeringens lagförslag i bilaga 2.

Bakgrund

EU:s regelverk på området för elektronisk kommunikation återspeglas i stora delar i de bestämmelser som anges i lagen om elektronisk kommunikation (LEK) från 2003. År 2013 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag till förordning som skulle avlägsna de hinder som fanns för fullbordande av den inre marknaden för elektroniska kommunikationer. Den s.k. TSM-förordningen (Telecommunications Single Market) är tänkt att på några punkter komplettera det befintliga EU-regelverket på området. En förordning ansågs enligt förslaget viktig eftersom det fordras en verkligt gemensam strategi för att undvika den rådande tendensen till divergerande nationella lösningar, t.ex. i fråga om ett öppet internet och trafikstyrning. Motstridiga regler för slutanvändares rättigheter hade av kommissionen utpekats som ett problem för både slutanvändare och leverantörer med olika skyddsnivåer och skilda regler i medlemsstaterna, vilket ansågs försvåra ett gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster. Förordningen beslutades i oktober 2015 och trädde i kraft den 29 november 2015. Förordningen ska med vissa mindre undantag tillämpas fr.o.m. den 30 april 2016.

En målsättning som kommissionen prioriterar vad gäller elektronisk kommunikation är att skillnaden mellan roamingtaxor och nationella taxor inom unionen ska vara så liten som möjligt, en ambition som kommer till uttryck i den s.k. roamingförordningen. Det har dock ansetts att slutmålet inte kan uppnås på ett hållbart sätt med nuvarande nivå på grossistavgifter, som är de avgifter operatörerna tar ut av varandra för att förmedla trafik. Den övergångsordning som framgår av TSM-förordningen ska därför tillämpas fr.o.m. den 30 april 2016, innebärande bl.a. att slutkundsavgiften får uppgå till maximalt det högsta vägda genomsnittet av mobiltermineringstaxor i unionen. I TSM-förordningen fastställs vidare att tilläggsavgifter för roaming i slutkundsledet ska avskaffas fr.o.m. den 15 juni 2017, förutsatt att de aktuella

problem som observerats i grossistledet på roamingmarknaden då har åtgärdats. Kommissionen ska därför enligt förordningen genomföra en översyn av grossistmarknaden och lägga fram en rapport och ett lagstiftningsförslag på grundval av resultatet av översynen. Om ett sådant lagstiftningsförslag inte har kunnat läggas fram till den 15 juni 2017, fortsätter övergångsordningen enligt förordningen att gälla till den dag då lagstiftningen finns på plats.

För att säkerställa en smidig övergång från den prisreglering som roamingförordningen innebär slår TSM-förordningen fast en möjlighet för roamingleverantörerna att tillämpa en policy för skälig användning för konsumtion av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet. Detta ska förhindra onormal användning eller missbruk av dessa tjänster, t.ex. att roamingkunder använder sådana tjänster i en annan medlemsstat än den nationella leverantörens medlemsstat i andra syften än för periodiska resor. En sådan policy ska ge roamingleverantörens kunder möjlighet att förbruka volymer av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet till det tillämpliga nationella slutkundspris som överensstämmer med deras respektive avgiftsplaner.

Utöver en policy för skälig användning ska också en roamingleverantör under specifika och extraordinära omständigheter kunna ansöka om tillstånd att tillämpa en tilläggsavgift för roaming i slutkundsledet för att på så sätt säkerställa hållbarheten i den egna nationella avgiftsmodellen. Detta gäller om det visar sig att leverantören inte har möjlighet att täcka sina totala kostnader genom de egna intäkterna för sådana tjänster. Av förordningens skälavsnitt framgår att sådana extraordinära omständigheter inte längre kommer att uppstå så snart både grossistledet och slutkundsledet på roamingmarknaden till fullo har anpassats till allmän roaming på nationella prisnivåer och sådan roaming införlivats som ett normalt inslag i slutkundernas avgiftsplaner.

Utskottets överväganden

Tillsynsbestämmelser till följd av TSM-förordningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Propositionen

Regeringens proposition 2015/16:92 Tillsynsbestämmelser till följd av TSM-förordningen innehåller förslag för att komplettera lagen om elektronisk kommunikation (LEK) med anledning av den s.k. TSM-förordningen som trädde i kraft den 29 november 2015 och som i sin huvuddel ska börja tillämpas den 30 april 2016.

Regeringen föreslår att en bestämmelse införs i LEK om att tillsynsmyndigheten, som är Post- och telestyrelsen (PTS), ska få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att de skyldigheter som anges i artiklarna 3–5 i TSM-förordningen ska kunna följas och att sådana förelägganden och förbud får förenas med vite.

I förordningens artikel 3 finns bestämmelser om skydd för en öppen internetanslutning. Artikel 3 preciserar bl.a. slutanvändares rättigheter men även skyldigheten för leverantörer av internetanslutningstjänster att behandla all trafik likvärdigt och vilka begränsningar som gäller för att tillämpa trafikstyrningsåtgärder.

Artikel 4 reglerar bl.a. insynsåtgärder för att säkerställa en öppen internetanslutning och den miniminivå för avtalsinnehåll som ska gälla för en leverantör av internetanslutningstjänster. Dessutom preciseras i artikeln att kraven tillkommer utöver de krav som redan finns i det s.k. USO-direktivet (2002/22/EG) som behandlar de samhällsomfattande tjänsterna (universal service obligation). Det handlar om minimikrav som inte hindrar medlemsstaterna från att behålla eller införa ytterligare krav vad gäller information och öppenhet m.m. med förbehållet att dessa i sådana fall varken får strida mot förordningen eller mot relevanta bestämmelser i USO-direktivet och i det s.k. ramdirektivet (2002/21/EG).

I TSM-förordningens artikel 5 behandlas tillsyn och verkställighet av vad som anges i de föregående artiklarna, uppgifter som faller på de nationella regleringsmyndigheterna. I syfte att övervaka och säkerställa att artiklarna följs, föreskriver förordningen att regleringsmyndigheterna får införa krav som rör tekniska egenskaper, viss garanterad tjänstekvalitet och andra lämpliga och nödvändiga åtgärder, för leverantörer av elektronisk kommunikation.

Regeringen föreslår vidare att genom en ändring av LEK ska tillsynsmyndighetens befogenhet ändras beträffande förordning nr (EU) 531/2012 (den s.k. roamingförordningen) så att tillsynen omfattar förordningens nya lydelse enligt TSM-förordningen med tillhörande genomförandeakter. Detta görs mot bakgrund av att kommissionens befogenheter att anta genomförandeakter utökas genom TSM-förordningen till att även avse tillämpningen av en policy för skälig användning och ett hållbart avskaffande av tilläggsavgifter för roaming i slutkundsledet, men även i fråga om krav för uttag av tilläggsavgifter för konsumtion av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet.

Lagändringarna ska träda i kraft den 30 april 2016 enligt regeringens förslag. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om en parts rätt att hänskjuta en tvist för avgörande av tillsynsmyndigheten om tvisten har samband med skyldigheter som avser tiden före ikraftträdandet.

Enligt regeringens bedömning kommer de nya reglerna inte i någon väsentlig utsträckning att belasta PTS eller allmän förvaltningsdomstol.

Utskottets ställningstagande

I regeringens proposition föreslås nödvändiga ändringar i LEK för att anpassa regelverket till de nya bestämmelser som följer av den s.k. TSM-förordningen. Eftersom EU-förordningen är bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna saknas alternativ till lagstiftning. De föreslagna lagändringarna berör PTS som i egenskap av ansvarig tillsynsmyndighet för elektronisk kommunikation får befogenheter att meddela de förelägganden och förbud som följer av TSM-förordningens bestämmelser.

Utskottet påminner i sammanhanget om att det övergripande syftet med TSM-förordningen är att underlätta inrättandet av en gemensam inre marknad för elektroniska kommunikationstjänster och kommunikationsnät inom EU. Enligt utskottets mening tar förordningen fasta på två frågor som är mycket angelägna ur ett slutanvändarperspektiv. Det handlar dels om säkerställandet av ett öppet internet och tillhörande reglering av skyldigheter för leverantörer av internetanslutningstjänster i fråga om trafikstyrning m.m., dels om det långsiktiga avskaffandet av tilläggsavgifter för roaming inom EU. Utskottets uppfattning är att det inom dagens EU är i det närmaste en nödvändighet för den enskilde att kunna använda sig av elektronisk kommunikationsutrustning såsom mobiltelefon eller dator i samband med resor både privat och i arbetet och detta ska vara möjligt utan alltför betungande kostnader för samtal, SMS och datatrafik.

Utskottet anser mot denna bakgrund att det är viktigt att PTS får de befogenheter på tillsynsområdet som behövs för att kunna värna ett viktigt konsumentintresse. Tilläggas kan att utskottet vid upprepade tillfällen har behandlat frågor om nätneutralitet och roaming och varit positivt till åtgärder som EU har vidtagit på området.

Utskottet anser sammanfattningsvis att regeringens förslag är väl avvägt och föreslår därför att riksdagen antar regeringens proposition 2015/16:92 Tillsynsbestämmelser till följd av TSM-förordningen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:92 Tillsynsbestämmelser till följd av TSM-förordningen:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 3 a och 10 §§ lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att de skyldigheter som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 531/2012 av den 13 juni 2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen och i genomförandeakter enligt artikel 5.2 i samma förordning ska följas. Förelägganden och förbud får förenas med vite.

Föreslagen lydelse

7 kap. 3 a §¹

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för fullgörande av de skyldigheter som anges i

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 531/2012 av den 13 juni 2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/2120, och i genomförandeakter enligt samma förordning, och

2. artiklarna 3–5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/2120 av den 25 november 2015 om åtgärder rörande en öppen internetanslutning och om ändring av direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och förordning (EU) nr 531/2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen, i den ursprungliga lydelsen.

Förelägganden och förbud får förenas med vite.

10 §²

Uppkommer det en tvist mellan dem som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller tillhörande tjänster, eller mellan en sådan aktör och ett företag som drar nytta av en skyldighet i fråga om samtrafik eller andra former av tillträde, får en part hänskjuta tvisten för avgörande av tillsynsmyndigheten, om

¹ Senaste lydelse 2014:211.

² Senaste lydelse 2014:211.

1. tvisten har samband med skyldigheter som följer av denna lag eller av föreskrifter, tillståndsvillkor eller beslut om förpliktelser som meddelats med stöd av lagen eller som följer av *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 531/2012* eller av rättsakter som avses i 1 § andra stycket eller 3 a §, eller

2. tvisten i övrigt rör villkor för samtrafik eller andra former av tillträde.

Myndigheten ska så snart som möjligt besluta i de frågor som tvisten gäller. Beslutet ska meddelas senast fyra månader från det att begäran kom in till myndigheten, om längre tid inte är nödvändig med hänsyn till tvistens omfattning eller andra särskilda omständigheter.

1. tvisten har samband med skyldigheter som följer av denna lag eller av föreskrifter, tillståndsvillkor eller beslut om förpliktelser som meddelats med stöd av lagen eller som följer av rättsakter som avses i 1 § andra stycket eller 3 a § *första stycket 1*, eller

1. Denna lag träder i kraft den 30 april 2016.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om en parts rätt att hänskjuta en tvist för avgörande av tillsynsmyndigheten om tvisten har samband med skyldigheter som avser tiden före ikraftträdandet.